MUZEUM HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Cesta do hlubin města

12 nej… objevů pražské archeologie

Výstava bude probíhat v hlavní budově Muzea hlavního města Prahy od 13. května 2009 do 10. ledna 2010.

Jak vypadal neolitický rondel v Ruzyni či pravěké osady na místě dnešních domů Nové Liboce? Jak pracovali středověcí řemeslníci na Novém Městě? Existují doklady přítomnosti Keltů v centru města? Jak probíhal výzkum století na náměstí Republiky? Co nového víme o podobě středověké Prahy? Jaké poklady nacházíme ve starých studnách a jímkách? Jak pracuje archeologie a co všechno najdeme na archeologickém výzkumu?

Odpovědi na tyto otázky a mnoho dalších zajímavostí najdou návštěvníci na výstavě, která předvede výběr z nejvýznamnějších pražských archeologických objevů posledního čtvrtstoletí.

Výstava je rozčleněna do čtyř oddílů.

Z šera dávných věků

Prolog výstavy je věnován Pražskému hradu, který je prvořadou a zároveň i nejdéle systematicky zkoumanou archeologickou lokalitou nejen v Praze, ale i v České republice. V průběhu věků prošel řadou stavebních proměn a stal se dějištěm významných historických událostí.

Ve svých zdech i pod nimi skrývá nespočet svědectví, která nenajdeme v písemných pramenech a jež odhaluje právě archeologie. Vedle unikátních předmětů a interaktivního světelného plánu archeologických objevů na Pražském hradě tu návštěvníky kamera zavede také do tajemných prostor pod třetím hradním nádvořím.

Archeologie ve městě

Druhý oddíl je o počátcích a historii archeologie v Praze. V hlavním městě země od 70. let 18. století vznikaly první vědecké společnosti a muzea, soustřeďovaly se tu soukromé sbírky, jejichž součástí byly i archeologické nálezy, vznikl první archeologický časopis a od roku 1850 začala univerzitní výuka archeologie. Větší pozornost byla věnována také pražským archeologickým památkám.

Množství záchranných archeologických výzkumů na území Prahy vzrostlo v souvislosti s obnovou města po II. světové válce, s jeho dalším rozšířením a novou výstavbou. Opravdový stavební boom, který nastal po roce 1989 a trvá dodnes, tento počet ještě výrazně zvýšil. K tradičním pražským archeologickým institucím – Muzeu hlavního města Prahy a Archeologickému ústavu AV ČR Praha přibylo v 60. letech Pražské středisko památkové péče a ochrany přírody, dnešní Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze.

Po roce 1989 vznikly další archeologické organizace, takže dnes se v Praze záchraně archeologických památek věnuje více než deset institucí. Archeologické lokality například v okolí svého bydliště si mohou návštěvníci vyhledat na dotykových obrazovkách přístupných v této části výstavy.

Poklady nejsou jen zlato

Území Prahy je díky své poloze a přírodním podmínkám od pravěku vyhledávaným a oblíbeným místem k sídlení. Již od konce 18. století archeologie získává informace a přináší svědectví o jeho dávné historii. Za tu dobu bylo učiněno mnoho významných i unikátních objevů a nashromážděno obrovské množství archeologických nálezů nejrůznějšího druhu.

Těmi pravými poklady pro archeology nejsou pravěké či středověké šperky nebo střepy samy o sobě. Mnohem podstatnější jsou informace, které nesou. Nejdůležitější jsou proto okolnosti každého nálezu, situace, ve které byl objeven, a jeho vztahy k nálezům dalším. Z tohoto hlediska může mít i jediný zlomek keramiky velikou informační hodnotu a zničení z běžného pohledu nevýznamné archeologické situace může představovat nenahraditelnou ztrátu.

Třetí – hlavní oddíl výstavy provede návštěvníky dvanáctkou vybraných nejvýznamnějších archeologických objevů, učiněných v poslední době na území Prahy. Vystavené jsou mimo jiné šperky z keltských hrobů z ulice Na Slupi na Novém Městě a soubor skleněných pohárů, keramických nádob a ozdob z germánského pohřebiště ve Zličíně. Každý, kdo navštíví tento oddíl výstavy, může zhlédnout skleněné číše a dřevené i kožené předměty ze středověkých studní a jímek Starého a Nového Města nebo výjimečný soubor keramiky a kachlů z historicky doložené hrnčířské dílny z 15. století v Truhlářské ulici na Novém Městě. V expozici jsou vystavené unikátní dlaždice z rotundy sv. Václava - nejstaršího malostranského kostela z 10. století a také nejstarší architektonické články z Pražského hradu i spálené obilí ze 14. století ze zaniklé tvrze v Třeboradicích. Návštěvníci tu najdou vedle předmětů také instalace keltského a germánského hrobu, model neolitického rondelu z Ruzyně či románského domu ze Starého Města a rovněž kresebné rekonstrukce, vizualizace a filmové projekce k vybraným tématům.

Z archeologické kuchyně

Při současném obrovském tempu stavební činnosti mizí archeologické terény velkou rychlostí. Drtivá většina jich musí ustoupit nové výstavbě. Během archeologického výzkumu je nutné získat maximum informací s nejvyšší možnou odborností. Ve čtvrtém oddílu se návštěvníci dovědí o nových metodách i oborech, se kterými archeologie spolupracuje, a najdou tu také nainstalovanou část pracoviště archeologického výzkumu i s filmovým doprovodem.

Praha právem patří mezi přední evropská města s dávnou a slavnou historií i bohatým archeologickým dědictvím. Snad každý, kdo se někdy zúčastnil archeologického výzkumu, ať již jako výkonný člen výzkumného týmu nebo

prostý návštěvník, zakusil ono jemné mrazení při pohledu na právě objevené předměty, pozůstatky obydlí nebo hroby lidí, kteří tu žili dávno před námi. Jsou totiž naší součástí a společným dědictvím, které nás zakotvuje v současnosti a dává sílu a jistotu pro budoucnost. Bohužel stále velmi malé množství významných archeologických památek se daří zachovat na místě pro příští generace, i když Česká republika se zavázala k dodržování Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy a historické centrum Prahy je památkovou rezervací UNESCO.

Tento úkol může být naplněn jen společným úsilím archeologů, veřejné správy, státní památkové péče a nejširší veřejnosti. A příspěvkem k tomu chce být i právě otevřená výstava.

Autoři:
Miroslava Šmolíková (Muzeum hlavního města Prahy)
Jaroslav Podliska (NPÚ - územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze)
Jan Havrda (NPÚ - územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze)

ve spolupráci s odborníky z pražských archeologických institucí:
Archaia o.s.
Archaia Praha o.p.s.
Archeo Pro o.p.s.
Archeologický ústav AV ČR Praha, veřejná výzkumná instituce
Labrys o.p.s.
NPÚ - územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze

Komisařka výstavy:
Miroslava Šmolíková

Produkce:
Jitka Kulhánková, Klára Halmanová

Překlad:
Gareth Davies

Architektonické řešení:
Miloslav Čejka, Karel Lapka – architektonický ateliér Studio FAM

Grafické řešení:
Jiří Sušanka

Registrátorka:
Lenka Pilarská

Realizace:
Petr Albrecht, Tomáš Hynek, Karel Rybka, Julius Vaic, David Webr

Kontakt pro bližší informace:
Věra Hloušková
Muzeum hlavního města Prahy
Kožná 1/475
110 Praha 1
T + 420 224 227 490
M+ 420 603 888 053
F+ 420 224 214 306
hlouskova@muzeumprahy.cz
www.muzeumprahy.cz